

Закључци округлог стола

**одржаног на Државном семинару Друштва математичара Србије
о настави математике и рачунарства у основним и средњим школама
у Нишу, 17. јануара 2015. године**

1. Друштво математичара Србије подржава захтеве синдиката просветних радника Србије и њихов законски штрајк. Чланови друштва математичара Србије су пре свега и сами просветни радници у већини запослени у основним и средњим школама. Положај просветних радника данас је гори него икад. Држава која не води рачуна о учитељима своје деце нема будућност. Једино квалитетно образовање, са стручним, посвећеним и задовољним просветним радницима може побољшати данашњи незавидни положај Србије. Недопустиво је да се на просвети штеди, а у осталим деловима државне управе и јавним предузећима расипа.
2. Друштво тражи од ресорног Министарства усклађивање одговарајућих подзаконских аката са Законом о основном образовању и васпитању (Сл. гл. РС 55/2013) у деловима који се тичу просечне оцене и оптерећења ђака. Неусклађеност настаје због неуједначеног третирања „обавезних изборних предмета“. Наиме, члан 25 Закона познаје само обавезне предмете, изборне предмете прописане Законом и наставним планом и програмом, и факултативне предмете. Проблеми настају зато што се „обавезни изборни предмети“ у подзаконским актима не третирају унiformно, већ и као обавезни (код израчунавања средње оцене) и као изборни (код оптерећења ђака). Тако, имамо сукоб члана 62 Закона који не узима у обзир оцене из изборних предмета и члана 19 Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (Сл. гл. РС 67/2013) у коме се оцене из „обавезних изборних предмета“ узимају у обзир. Исто тако, постоји сукоб члана 59 Закона који прописује максимално оптерећење од 25 обавезних + 3 свих осталих активности = 28 часова недељно и Правилника о наставном програму за седми и осми разред основног образовања и васпитања (Сл. гл. РС 6/2009, 2/2010, 3/2011) по којима је максимално недељно оптерећење 30 обавезних часова, или 32 ако се урачунају и изборни и час разредног старешине (који је обавезна ваннаставна активност).
3. Проблеми у настави математике у средњем стручном образовању настају због неодрживе поделе на општеобразовне и стручне предмете и прописану одговарајућу процентну заступљеност (грубо, 60%-40%) у наставним плановима, одређену на основу Закона о основама система образовања и васпитања. Математика је у појединим средњим стручним школама и општеобразовни и стручни предмет, а њени стручни садржаји се не могу откидати из живог ткива општег предмета математике. Неопходно је променити ту законску норму и проценте мерити на основу наставних садржаја а не недељних часова наставе.

4. Неопходна је измена начина стручног усавршавања наставника, с тим да тежиште стручног усавршавања буде на стручним (предметним, математичким) садржајима, а не педагошко-психолошким, као и да у целом процесу много веће место и значај морају имати стручне установе као што су то одговарајући природно-математички факултети и стручна друштва. Исти је проблем и са тзв. наставом за менторе.
5. Неопходно је вратити предметне саветнике у рад на терену, најбоље при школским управама. Предметни саветници су имали улогу помоћника и саветника за младе наставнике, а не контролора и надзорника. Недопустиво је да у комисији која на час долази ради „екстерне евалуације“ нема стручне особе, већ се то препушта нестручним (за наставу математике) педагозима и психолозима.
6. Трошкове стручног усавршавања својих наставника морају сносити локалне самоуправе, на шта их и закон обавезује, или се обавезно стручно усавршавање мора укинути. Овако, у тешкој финансијској ситуацији наставници су принуђени да из свог осиромашеног буџета финансирају своје обавезно (!) стручно усавршавање.
7. У Закону о основама система образовања и васпитања ("Сл. гл. РС" 72/2009, 52/2011 и 55/2013) у члану 129. став 2. у вези професионалног напредовања и стицања звања, као и у Правилнику о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручног сарадника ("Сл. гл. РС" 13/2012) у свим одговарајућим члановима треба додати да се та звања додељују и на предлог републичких стручних друштава. Ова друштва су далеко компетентнија од било које основне и средње школе или школске управе, које у садашњој концепцији рада немају стучни увид у активности и рад колега.

Закључке округлог стола потврдила је и редовна годишња скупштина Друштва, одржана истог дана.

У Београду, на Богојављење 2015. године

проф. др Александар Липковски
председник Друштва математичара Србије

